

ЖЕНСКИ СВѢТЪ

съ

ПРИТУРКА „ДОМАКИНЯ“, ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ, РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ, ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ.

Списанието излиза дваждъ, на 1 и 20,
а притурката веднѣждъ, на 10 число
всеѣки мѣсецъ.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ абонаментъ
предплатимъ.

I. На списанието:

За България 5 лева

„ странство 6 „

II. На списанието съ

притурката:

За България 7 лева

„ странство 9 „

Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всички
тѣ телеграфо-пощен. стан-
ции изъ княжеството.

Оплаквания за пере-
довно испращане листа
приематъ се само въ ра-
столение на единъ мѣсецъ
отъ издаването му.

Пратените за издаване
бавно ръкописи не се
не връщатъ.

Писма и ръкописи, не-
подписани и неизплатени
мѣстоимствителството на до-
писницата, не се прие-
матъ.

Писма и писмата не се
приематъ.

Всѣкакви обявления, от-
носящи се до госпожи и
госпожици, публикуватъ
се въ последната страни-
ца за 30 стот. редътъ.

За по-този обявления
особени условия.

Писма, ръкописи и пари се испращатъ до: Дирекцията на Женския Свѣтъ улица Войнишка № 122

Съдържание:

За приемането на нашите интелегентни жени и момичета като студентки въ Софийското Висше училище. — Училищна педагогика. — Биография на г-жа Стаселъ. — Педагогическа книжнина. — Какъ трябва да върви майката? — Разни — Книги и списания. — Обявления. — Подписнички.

За приемането на нашите интелегентни жени и момичета като студентки въ Софийското Висше училище.

Въ 61-я брой на «Свободно Слово» ний четохме едно «Отворено писмо» отъ нѣкого си г. К. Бербенко, съ което той иска да обърне «почитаемостта» на нашето общество върху онѣзи страна на повдигания въпросъ — за реформирането Закона на Народното Просвѣщение — които за сега още отъ никого не е зачекнати (?) . . . именно за допускането на нашите интелегентни жени и момичета въ висшето училище, въ качество на ученички».

Тъзи си поставена въ началото на отвореното писмо задача рѣченъ господинъ въ дѣйствителностъ разрѣшава доста успѣшно, като доказва доста убѣдително, «че задружното обучение на студентите и студентките повдига прилѣжанието и трудолюбието и на двата пола, като развива въ тѣхъ съревнование въ научните имъ занятия» и свършва съ слѣдующите общо

признати и приети вече отъ самата практика за най-вѣрни и истински мисли: «нека всекъму бжде пзвѣстно, че само онѣзи държава е сигурна въ запазването своята национална самостоятелностъ, жените на които сѣ свободни, образовани и равноправни гражданки, както мъжете. Липсва ли това — независимостта на такъвъ единъ народъ е проблематична».

Ний въ настоящата си статия нѣма да прибавимъ нищо къмъ писаното отъ г. Бербенко, тъй като цѣла истина е вече, че «за цивилизацията на единъ народъ можемъ да съдимъ отъ нравствените и гражданските права, съ които се ползватъ жените у него; колкото едно общество се развива, толкова и жената тамъ се оцѣнява и почита, тъй щото нейното положение може да служи като мѣрка на цивилизацията му.» (Жулиета Адамъ).

Тоже не сме въ намѣрение, да успоримъ честта на г. Бербенко, за че прѣвъ той, както казва въ писмото си, се сѣтилъ да обърне вниманието толкова на обществото, колкото и на надлѣжните върху една страна на повдигания въпросъ, които за сега още отъ никого не била зачекнати, като обявимъ, че не той, а нашето списание първо чрѣзъ една отъ сътрудниците си г. К. М. Конова е имало добрата идея да предложи и развие всестранно въ една дълга статия «Има

ли полза отъ смѣсеното образование на двата пола?» (виждь «Женский Свѣтъ» год. I бр. бр. 12 и 13, страници 92—93 и 98—101) мнѣнието или въпроса за приемането нашитѣ интелигентни жени и момй като студентки въ Висшето училище. Нито пъкъ и гонимъ цѣльта съ настоящето си да натѣкваме на г. Бербенко, за гдѣто, като взелъ да пише върху нѣкой въпросъ, игнориралъ е туй, което други прѣди него сж писали за него; напротивъ же, мислимъ, че сме длъжни да го сърадваме и му поблагодаримъ даже за исказанитѣ му възгледи за жената и за желанието му да се развие тя и занеме така приличното ѝ въ обществото мѣсто.

Еднакво, най-послѣ, сега, като отново, по поводъ писаното въ «Св. Слово», възвръщаме се върху въпроса за смѣсеното образование въ Висшето ни училище съ допущаннето женитѣ като студентки въ него, ний нѣма да прѣповторимъ на читателитѣ си ни въ кратки даже черти, какъ стои въпросътъ по другитѣ страни на цивилизования свѣтъ и кои сж обстоятелствата, които накарали хората да се убѣдятъ върху ползата отъ смѣсеното образование, тѣй като доста убѣдително, както казахме въ началото още, г. Бербенко говори за това, а твърдѣ успѣшно чрѣзъ неспорими факти и доказателства г. К. М. Конова въ това ни убѣждава. Затова прочее, като умоляваме читателитѣ си да разгържатъ пакъ страницитѣ на първата годишнина отъ «Женския Свѣтъ» и да прочетатъ «Отвореното писмо» въ 61-и брой на тѣзгодишното «Св. Слово», явяваме, че ний си присъединяваме гласа къмъ оня на г. К. Бербенко за допущаннето нашитѣ интелигентни жени и момй въ Висшето ни училище, въ качество на студентки и подновяваме исказаното отъ г. Конова желание и мнѣние: «гдѣто нашата българска мома ще ходи да харчи огромни сумми за по-нататъшното си образование пѣзъ университетитѣ на нѣкои Европейски страни, гдѣто нашитѣ жедни за по-пълно знание момй, слѣдъ свършване гимназията, поради нѣмание сръдства, напуцатъ идеята за довършване образованието си въ нѣкой университетъ; то не би ли било много по-добрѣ, ако и нашето Министерство на Народното Просвѣщение (както го сж направили и министерствата по другитѣ страни) се погрижеше за тия наши момй, като имъ даде достъпъ въ нашето Висше училище въ София?»

При туй обаче ний ще помолимъ толкова г. Бербенко, колкото и почитаемата редакция на «Св. Слово» да ни позволятъ да направимъ и ний двѣ бѣлѣжки върху прѣдпоследнитѣ два параграфа на «Отвореното писмо» и върху бѣлѣжката отъ страна на редакцията.

Първо, ний ще кажемъ, че нѣма нужда да се бомбардира Министерството на Народното Просвѣщение, както се казва въ писмото, съ купъ колективни прошения на притѣжающи образователенъ цензъ жени и момй за постъпването имъ въ качество на студентки въ Висшето училище, та да излѣзе, като че на сила се иска да се отворятъ вратата на Висшето ни училище за женитѣ и момитѣ; тѣй като не сж да не знаатъ надлѣжнитѣ ползата отъ смѣсеното образование и да оцѣняватъ важноcтѣта отъ, колкото се може по-скоро, привеждане въ изпълнение въпросното мнѣние, още повече като се вземе прѣдъ видъ, че въ устава и правилника на Висшето училище нийдѣ не е казано, че на женитѣ достъпътъ въ него, въ качество на ученички, е забраненъ. Затова достатъчно е, мислимъ ний, да се помолн г-нъ Министръ на Народното Просвѣщение да вземе той инициативата и да разрѣши той въпроса, като отвори официално вратитѣ на туй най-горне у насъ учебно заведение на желающитѣ да получатъ по-висше образование наши жени и момй съ назначаване на по-прилѣжнитѣ отъ тѣхъ, но лишени отъ сръдства стипендии, за да постъпятъ въ Висшето ни училище.

Второ, ний не сме съгласни съ бѣлѣжката на редакцията, че прѣди да искаме допусканнето на дѣвцитѣ въ Висшето училище, трѣбвало да искаме да свършели тѣ пълненъ гимназиаленъ курсъ, както е въ мъжскитѣ гимназии, за което нѣщо нужно било да се учредѣло поне въ София една пълна класическа и реална женска гимназия, напълно равна въ всичко съ мъжската. Ний нѣмаме нищо противъ прѣдложението на почитаемата редакция да се учреди такъва женска гимназия въ София, нито пъкъ сме въ намѣрение да говоримъ днесъ за нѣкакво си прѣобразование въ сѣществующитѣ у насъ за сега дѣвически гимназии, съ което да би станжло възможно и лесно постъпването на свършившитѣ ги дѣвици въ Висшето училище, защото рѣшили сме да посветимъ отдѣлна статия за тоя въпросъ; но казваме и увѣряваме, че момитѣ,

успѣшно свършивши дѣвическиѣ по насъ шестокласни училища, прѣвѣсно могатъ да постижнѣтъ въ филологисторическия курсъ на Висшето ни училище, тъй като съ познанията си по литературата въобще, философията и педагогиката по нищо не отстъпватъ на седмокласниците отъ нашиѣ мъжки гимназии. Ний това го говоримъ отъ опитъ и молимъ желающитѣ да се увѣрѣтъ въ това да видѣтъ и прочетѣтъ програмата на тъй нарѣченитѣ у насъ дѣвически гимназии. Въ туй, че нашиѣ момѣ за сега много добрѣ могатъ да постижнѣтъ въ филологисторическия курсъ на Висшето ни училище, ний се твърдѣ лесно убѣждаваме отъ факта, че тия сѣщи момѣ, на които се ний колебаемъ да дадемъ достѣпъ въ нашето висше учебно заведение, защото не били ужъ свършили пълнѣ гимназиаленъ курсъ, както момчетата, много лесно и еднакво съ момчетата ги приематъ по университетитѣ въ Европа и не само въ филологисторическия, но и въ какъвто другъ факултетъ би желали тѣ да постижнѣтъ. Да се придържаме прочее ний и подиръ туй о мнѣнието, че трѣбвало да искаме отъ момитѣ да свършнѣтъ пълнѣ гимназиаленъ курсъ и само на туй основание да имъ затваряме вратата на Висшето ни училище, значи да даваме отъ една страна по-голѣмо уважение на една формалностъ, отъ колкото на сѣщността на прѣдмета, а отъ друга пъкъ да си запущваме ушитѣ на твърдѣ справедливитѣ искания на нашиѣ интелигентни жени и момѣ и да прѣсичаме у тѣхъ желанието и охотата за едно подобающе тѣмъ по-нататѣшно образование! Затова нека за сега се прѣдпочете срѣдния пътъ: нека се приематъ отъ една страна свършившиѣ шестокласницѣ ни дѣвически гимназии жени и момѣ като студентки въ Висшето ни училище, но нека пакъ и отъ друга страна се учреди гдѣ-да-е една пълна класическа и реална женска гимназия, напълно равна въ всичко съ мъжската. «Трѣбва и туй да се направи, а и онуй да се не остави.»

Ето какво счетохме за нужно и за длѣжностъ да кажемъ и ний подиръ «Отвореното писмо» на г. К. Бербенко; не ни остава прочее друго, освѣнъ да пожелаемъ да се явѣтъ и други защитници на тъй идея, така щото да може тя да се осѣществи още сега, когато сме въ началото на академическата 1894—95 год., за общо наше и на отечеството ни добро!

Умственна педагогия

(Продължение отъ 16 брой).

Мозъкътъ на французския мъдрецъ Кювие тѣжелъ седемнадесетъ унци, когато на всѣки човѣкъ обикновенно едва тѣжи три и половина литри. Оттукъ се доказва, колко тойзи мозъкъ на главата се натѣстява болѣстно поради голѣмото стичанне тамъ на кръвта отъ многото учение или мисленне.

Както многото ѣденне поврѣжда стомаха и околнитѣ му части, така и бързото четене или многото учение и занимание поврѣжда мозъка. Чудно е, какъ хората не обръщатъ внимание на мозъка, когато се грижѣтъ толкози за стомаха и испрѣварватъ неговитѣ болѣсти, като отбѣгватъ лакомството. Коя е разликата?

Дѣцата, които безвременно или отрано се испрачатъ въ училището, обичатъ осамотението, отбѣгватъ многолюднето и ставатъ начумерени, а когато пораснѣтъ, ставатъ психондрици, страдатъ отъ диспепсия (мжкосмилание), брѣвотекъ (хеморройди) и пр. Колко глупаво постигватъ дѣтвѣ воспитателитѣ, колко врѣди се нанасятъ на родителитѣ, колко губи цѣлото общество, когато малолѣтнитѣ още дѣца се принуждаватъ да учѣтъ, да изучаватъ наизустъ цѣли глави отъ иѣкой писателъ, басни или и стихове, а освѣнъ това още и чужди езици!

Много по-логично би било, ако прѣзъ нѣрвитѣ си години тѣ се оставяхъ свършено свободни, за да упражняватъ тѣлото си по различни начини. Разновиднитѣ движения засилватъ го и го освобождаватъ отъ разни вътрѣшни нечистотии.

Злинитѣ, които произлизатъ отъ извѣмѣрното занимание на ума прѣзъ нѣжната възраст, прѣобладаватъ именно у женитѣ споредъ слабата или чувствителната имъ натура. За това охтиката по е распространена между тѣхъ въ цивилизованиѣ страни. Натѣгванieto на умственитѣ сили ражда въ тѣхното сърдце различни морални страсти, каквито сѣ любовта, горещото желание на настаняванieto си, честолюбieto, завистьта.

Ако забогатѣвашъ постѣпенно паметьта на дѣтето съ разни знания и понятия, то тѣ се распознагатъ така, щото всѣка една отъ тѣхъ заема надлѣжното мѣсто. Развивай му, обаче, колкото се може повече, разума, като попра-

вяшъ търпѣливо грѣшнитѣ му разсѣждения и паралогизми, отговаряшъ охотно на въпроситѣ му обяснявашъ му всичко въ което се съмнѣва, удовлетворявашъ любопитството му.

Видѣтъ и количеството на уроцитѣ се опрѣдѣля отъ реда, прѣдопрѣдѣленieto и самата природа на дѣтето, както и отъ разликата на пола. Отъ тия нѣкои сѣ като допълнителни, които и украсаватъ добръ възпитания човѣкъ; а музиката упражнява слуха, но много повече развеселява душата, задоволява другитѣ и забавлява опечаленитѣ, а съ това именно принася голѣма полза, понеже опитомява нравитѣ. Това искусство трогва и най-дивнитѣ души: Schah-Cudi, като засвирилъ на арфа, вдъхналъ такова съжаление, щото Антиохийскій завоевателъ Амуратъ VI ѝ се просълзилъ за положението на този градъ и повелѣлъ да прѣстане тутакси кланieto на робитѣ. Хортенизия, майката на нѣкогашния французскіи императоръ Наполеона II-й свирѣла на китара и други нѣкои инструменти, занимавала се съ живописството, говорѣла чужди езици и пр.

Учението обаче чужди езици съвсѣмъ малко е нужно, види се, за женитѣ: съ това се изнемоощва тѣлото и зарадъ него се жертвуватъ много други по-нуждни прѣдмѣти, каквито сѣ религията, историята, географията, домакинството и други такива. Наполеонъ никога се не възхищавалъ отъ Мезофанта, който билъ знааъ тридесетъ езика, защото му се струвало, че слуша да говорѣтъ толкова дѣца, всѣко едно своя диалектъ.

Като отъ най-висша стѣпень възпитателно срѣдство за младежитѣ считатъ се още и пжтуванията по чужди страни, слѣдъ свършѣка на уроцитѣ. Нищо друго, въ дѣйствителностъ не учи човѣка толкова за положението на свѣта разликата на нравитѣ и обичаитѣ, видоветѣ на управленията, характеритѣ на народитѣ, и различието на природата, колкото пѣтешествията. Нищо друго, може би, не развива толкова ума, размножава идентѣ, обогородява чувствата и прави човѣка дѣйствително свѣтскіи жителъ, колкото пжтуванията.

А. Мирославова.

БИОГРАФИЯ на Госпожа Стаелъ.

(Продължение и край).

Тя опровергающа тия критики, въ второто ѝ слѣдъ шесть мѣсеца обнародвано издание, задоволява

се съ тѣзи малко редове касателно стила си: «Има начини за съчиняване, неизлагающіи писущия на критики. Нѣкои фрази въ отколѣшно употребление сѣ обыкновеннитѣ посѣтителни на дома, на които се позволява влизаннето, безъ да имъ се поиска причината. Но не съществува краснорѣчивъ писателъ или философъ, на когото стилътъ да не съдържа изречения, очудвающіи ония, които за пръвъ пътъ ги четатъ, а именно ония, що не се сграбчватъ отъ височината на стила или силата на душата.»

До тѣзи епоха г. Стаелъ считала литературата като просто оръдие на чувствителността си и като утѣшение на оскърбената си душа; тя се отчайвала и се оплаквала, колчемъ ѝ злословѣли; тя прѣминавала отъ злѣ съдържающия се стоицизмъ къмъ краснорѣчивата трипология. Съ изминуванието на врѣмето обаче тя взела да разбира, че умственитѣ и душевнитѣ ѝ сили се увеличавали въ скръбъта. Тя тогава си помислила, че по право би било да употребѣи тия вродени въ неѣ сили, вмѣсто да се отчайва. А при всичко че слѣзцето на младостъта ѝ взело да се стѣмнява, гениалността ѝ обаче завладѣла сцената на младостъта, върху който великолѣпно и гордѣливо подпрѣна прѣкарала попрището на срѣдната си възраст. Обществото упражнявало въпаци голѣмо влияние върху неѣ; съ гордостъ прочее и смѣлостъ въспирнела, да се отличи и прослави не само по между сънародницитѣ си, но по между всичкитѣ въобще народи.

Въ 1807 год. тя си издала «Коринна». Въстѣржествуването ѝ било всемирно. Съществува единъ такъвъ рѣшителенъ моментъ, по който привилегированитѣ и талантливитѣ гениални природи заематъ такова мѣсто въ историята на човѣчеството, щото всѣка похвала, отдадена тѣмъ, прави честь повече на суетността на похваляющия, отъ колкото на похваляванния. Всецѣла Европа почела и увѣвчала съ почетенъ вѣнецъ новото съчинение на г. Стаелъ «Коринна». Всѣко възвеличивши се и въсцарявавши се същество имало е и своя Капитолий: «Коринна» е Капитолийтъ на г. Стаелъ.

«Коринна» послѣдвала «Делфина». Писателката въ туй съчинение прѣдставлява анализа на природата, страститѣ и високата физиология съ безбройно множество морални забѣлѣжки. Мнозина укорили това съчинение като съблазнително и опасно за младежъта четиво. При всичко че мѣннето на критичитѣ ѝ не е съвсѣмъ неоснователно, духътъ обаче на цѣлото съчинение съдѣйствува за здравето възбужданіе на душевнитѣ чувствования, които поради общественитѣ приключения и неприяното разочарование рискуватъ да се унищожатъ. Чрѣзъ четеннето на такива съчинения се възраждатъ въ душата ни нѣжни и човѣколюбиви чувства, които ни тласкатъ къмъ лековѣрната прѣданность на младостъта.

Философската обаче и литературната гениалность на г. Стаелъ блѣщи съ по-голѣмъ авторитетъ и автентичность въ книгата ѝ «Германия», чето

обнародване съставлява единъ отъ по характеристичнитѣ епизоди въ историята на свободата на печата.

При всичко че издаването му ставало подъ строгата цензура на властитѣ, но все пакъ слѣдъ отпечатването му въ 100000 екземпляра, съчинението се конфискувало и унищожило. Причината на тѣзи несправедлива мѣрка, както и на ненадѣлното и грубото екстерниране на писателката, била проиническото и гордѣливото мълчание, което тя увардила въ списанието си относително разиграната отъ императора роля. При все това книгата ѝ произвела поразително впечатление по цѣла Франция.

За првъ пътъ Франция научавала отъ женски уста, какво нѣщо е чужда литература, какво е искусство, какво философия и много други работи, неизвѣстни до сега ней поради дълбоката разлика на свойствата, на историята, на способността на двата народа. Описаната отъ неѣ «Германия» била оная на Баймаря, Гешевитѣ Германски Атини, на Шилера, на Виеннанта, на Тиска, неизвѣстни до сега въ Франция. Писателката като разтворила нови хоризонти, съдѣйствувала повече отколкото всѣки другъ за величието и независимостта на духа и за литературния напредѣкъ на съвременната ѣ епоха.

Тѣнността и важността на испитателността ѣ, характеристическата сила, вѣрното изобразяване на дѣлата въ идеи, гризливий и острий стилъ съставляватъ едно отъ най-главнитѣ достойнства на г. Стаелъ и най-достозабѣжителното дѣло за прѣдвѣковното женско перо.

Знаменитата изгнаница се завърнала въ Франция слѣдъ паданнето на Императора, но за да се отдалечи пакъ слѣдъ 100 дена. А слѣдъ втория прѣвратъ отново се завърнала, да се остави вече окончателно, но пакъ, за зла честь, се принудила да отиде въ Италия за поправление разваленото си, отъ бурния и пълния съ приключения животъ, здравие. Тука тя написала *десеттиятъ години на замочението си*, книга съдържающа твърдѣ поучителни глави отъ Наполеоновата история. Подиръ това идѣтъ прочутитѣ *заблѣлки въ главитѣ произшествия на французското възстание*, произведение, за което мнозина се произнесли, че стоело по-горѣ и отъ самата «Германия», и което е едно отъ най-добритѣ книги на политическата история. Между това тя се оженила за единъ висшъ гуссарски офицеринъ на име Михаилъ Рока, безъ обаче, да му вземе нито кога името. А слѣдъ туй си второ бракосъчетание написала *домашния животъ на г. Некера, Жюлма*, три истории, драматически опити и *Саффо*.

Г-жа Стаелъ още веднѣжъ се завърнала въ Франция, но този пътъ вече за да умрѣ. На 14-й Юлий 1817 год. генналната жена прѣдала Богу духъ, като се причислила отъ съвременнитѣ ѣ и по-новитѣ учени къмъ списъка на безсмъртнитѣ!

Превела М. А. М.

Педагогическа книжнина

Учитель, мѣсечно педагогическо-общественно списание за учители и възпитатели. Год. I, кн. I—VI, Септември—Февруарий. Пловдивъ 1894 год. Цѣна 6 лева.

Всички до сега изѣздили у насъ педагогически списания сѣ намѣрили горѣ-долу съчувствие въ учителското тѣло, но ни едно отъ тѣхъ не е имало тѣкъвъ блѣстящъ успѣхъ, както това списание, което прѣзъ мѣсецъ Септември м. г. въ Пловдивъ започна да излиза подъ названиее «*Учитель*». Това списание съвършено се отличава отъ всички други списания съ свои свѣтълъ изгледъ и съ своето добро направление. Всички учители, които сѣ чели това списание били сѣ въ вѣсторгъ. Въ тоя случай учителитѣ сѣ прѣдопрѣдѣлили даже и литературната критика, която само е потвърдила общитѣ похвали. Това явление твърдѣ много говори за въ полза на българското учителско тѣло, и толкова повече —, че това списание подига съвременнитѣ педагогически въпроси не съ забикалки, а напротивъ хвърля направо въ лицето на обществото горчивата истина. Съчувствието на учителското тѣло къмъ такова списание има дълбокъ смисълъ. Ще рѣче, при всичко, че сме вчерашни —, но пакъ разбираме кое е добро и справедливо и къмъ какво учителитѣ трѣбва да се стрѣмѣтъ. Съзнаване на миналото и настоящето зло е най-големъто доказателство за нашето добро бъдѣще. Съ дълбока радостъ и искрено съчувствие като поздравлявамъ съ този благороденъ поривъ българското учителско тѣло, пристапвамъ да приведа поне въ общи черти нѣкои отъ статитѣ на това списание.

Въ изѣзлитѣ до сега книжки отъ това списание стоѣтъ най-напредъ очерки и раскази изъ живота на учителитѣ подъ заглавие «*Дѣйци и дѣла*». Тия очерки и раскази се четѣтъ отъ учителитѣ съ голѣмъ интересъ. Тѣ би възбуждали още по-голѣмъ интересъ, ако Мирчо не прѣнебрежаваше и художественната имъ страна.

Въ статията: «какъ се цѣни трудътъ на българския учителъ» (I кн., 15—21) справедливо се говори, че гдѣто прѣцѣненето на учителския трудъ става правилно, тамъ и «сѣществва най-добрата гаранция за добрия вървежъ на училищата». Говори се по-нататѣкъ какъ до сега се е цѣнилъ и какъ трѣбва да се цѣни трудътъ на учители.

Авторътъ на статията: «Прошението на учителитѣ отъ основнитѣ училища до VII обикновенно Народно Събрание» (кн. II, 56—62), като говори за въ полза на желанието, изказано отъ народнитѣ учители — да имъ се опредѣли по-добра заплата, поддържа, че «ний нѣма да имае добри училища, до когато народния учителъ влачи едно незавидно морално и материално сѣществване».

По поводъ несполуката на това колективно прошение на основнитѣ учители, помѣстена е ста-

тия подъ заглавие «нашето положение» (кн. V) Въ тая статия се изслѣдватъ причинитѣ и слѣдствията отъ тая несполука, опредѣля се положението на учителя, като при това се дири да ли въ това положение не се криятъ коренчетата, както на тая несполука, тъй и на много други несполуки.

Въ същата книжка се срѣща статия: «неуспѣхътъ въ срѣднитѣ училища». Авторътъ на тая статия намира, че главната причина на тои неуспѣхъ е, че учителитѣ, които преподаватъ въ тия училища съ малки нѣкои изключения сѣ: безъ никакви педагогическа подготовка и безъ всѣкакви научни познания, а и при това не сѣ кадърни или нѣматъ добрата воля да спечелѣтъ всичко това чрезъ самообразование. За отстранение на тая главна причина прѣдлага се, щото всички учители врѣмenni и неврѣмenni въ срѣднитѣ училища, които законътъ е заварилъ, да се подлагатъ на провѣроченъ испитъ, и не въ единъ опредѣленъ срокъ, а при повишаванieto въ по-горня степенъ. Споредъ автора, съ това ще се исправи, че и повишаванията биха ставали по-справедливи и по-малко недоволства щѣло да има.

Статията: «какъ можемъ да разширимъ нашето влияние въ качеството си на възпитателки» (кн. V, 210—213) е извлѣчение отъ руското списание «Воспитаніе». Тъзи статия съдържа рѣчъта, държана отъ г-жа Meissner на Берлинскитѣ народни учителки. Въ рѣчъта главно се расправя за млъчотинитѣ, които народнитѣ учителки срѣщатъ въ своето поприще и причинитѣ на тия млъчотии. Главната причина, споредъ ораторката, лѣжи въ домашнитѣ условия на ученичкитѣ. — За отстранение на тая главна причина прѣдлага се да се устройтъ литературни вечеринки, на които да присѣствуватъ майкитѣ на ученичкитѣ. Програмата на тия вечеринки да се състои въ четение на популярни лекции или просто четение нѣщо изъ съчиненията на класическитѣ писатели.

Слѣдъ тая статия въ тая книжка слѣдва: «нѣколко думи за нуждата отъ ученически библиотеки при основнитѣ народни училища». Съ тая статия умѣстно се подига въпросътъ за устрояване на ученически библиотеки, чрезъ които може да се постигне главната цѣль, която гони първоначалното училище. Първоначалното училище има за цѣль да даде на ученицитѣ здрава основа, върху която по-послѣ да се гради. А това граденіе, това само усъвършенствование може да се постигне чрезъ занимание, чрезъ четение. Авторътъ на тая статия казва: «да, ако само дѣтето излѣзло отъ училището, гради върху дадената му основа, ако се грижи за самоусъвършенствуванието си, ако чете — тогава можемъ да чакаме отъ него да стане човѣкъ, достатъчно развитъ, полезенъ за себе си и за другитѣ; тогава само ще бѣде достигната до край цѣльта, която е гонило училището». По-нататѣкъ се расправя и за начина, по който могатъ да се устройгъ такива библиотеки.

Ломъ.

Анна Недева.

Какъ трѣбва да кърми майката?

Младитѣ майки се нуждажтъ отъ нѣкои съвѣсти, касателно начина, по който кърмѣтъ чедата си. Майката е длъжна да кърми и съ двѣтѣ цици, защото млѣкото слиза еднакво и на двѣтѣ, а ако се отнема само отъ едната, разлага се и става най-врѣднѣтелно за отрочето.

Майката, когато кърми чедото си, трѣбва винаги да сѣди на нисѣкъ столъ и да подпира и двата си крака на земята. Ако би столътъ е високъ, то тя трѣбва да подпира краката си на друго столче или каква да е друга подпорка съ съразмѣрна височина.

Когато майката държи дѣтенцето на обятията си, трѣбва винаги да внимава щото главата му да стои по-високо отъ останжалата частъ на тѣлото и да се грижи да го прѣнася отъ едната цица на другата, безъ да промѣня мѣстото си и безъ да движи много дѣтенцето.

Майкитѣ, които сами хранѣтъ съ млѣкото си чедото си, носѣтъ специални корсети, на които прѣдната частъ е построена така щото изведижажъ се спуща на долу, чрезъ единъ лекъ натискъ, и тъй открива гърдитѣ на свободното расположение на дѣтенцето.

Никога не трѣбва да се дава млѣко, или да се кърми дѣтенцето, ако майката е исправена или върви, защото това освѣнъ гдѣто уморява много дѣтенцето, причинява и страшни болѣсти и на самата майка.

Никога една майка, намѣрвающа се въ интересно положение не храни съ млѣкото си дѣтенцето си, защото това дѣйствува най-врѣднѣтелно върху дѣтенцето, което като се храни съ млѣкото ѝ изгубва здравия цвѣтъ на бузкитѣ си, поблѣднива и му се причиняватъ коремни болѣсти. Никога майка страдающа отъ трѣска или отъ друга нѣкоя болѣсть, не кърми дѣтенцето си, защото тогава се прѣдава на отрочето същата болѣсть. Майка, страдающа нравствено, и въобще която се намира въ нервическо разстройство храни дѣтенцето си не съ млѣко, но съ отрова.

(Прѣводъ)

Мария В...

Разни.

*** Получено е обявление, съ което се извѣстява, че паметникътъ въ града Севлиево за въ честъ и паметъ на възбеснитѣ и заимали Български възстаници прѣзъ 1876 год. и падналитѣ герои—опъл-

чени прѣзъ 1877—1878 год. при Стара-Загора, Шипка, Шейново и пр. билъ вече доискаранъ и че тържественното му осветляване цѣло да стане на 8-й Септемврий.

Покинатъ се прочее всички, които почитатъ паметта на загиналите за българската свобода и независимостъ борци, да присъствуватъ на тържеството.

**** Жена професорка въ мъжки реаленъ лицей.** — Госпожицата А. Людеръ се назначи професорка въ Щокхолмския мъжки реаленъ лицей, като ѝ се наложи преподаването на Математиката въ горнитѣ класове.

**** Издирвателката Потанинъ.** — Прѣди няколко седмици умръ неуморимата рускиня издирвателка на Монголскитѣ степове г. Потанинъ. Тя отъ най-младата си възраст още бѣше се прѣдала на многотрудния пктемешественически животъ и на изученето на недостъпни мѣста, и множество географически дружества бѣхъ ѝ подарили въ разни врѣмена почетни титули за направенитѣ имъ отъ неѣ заслуги чрѣзъ корресонденциитѣ и етюдитѣ си. Съчиненията които изостави тази знаменита жена ще служатъ безсмыслино въ проектирането на прочутата желѣзница, която ще съедини въ бѣдѣцето Парижъ съ Владивостокъ, най-юлѣмото Сибирско пристанище на Тихия Океанъ.

**** Жена композиторка.** — Г-цата *Le Chevalier de Boisval*, композирала една комическа мелодрама

подъ заглавието: «Кармелина», която се прѣдстави напоследѣкъ въ театра на *Galerie Vivienne* и се удостои съ извънредно бльскавъ приемъ и ръкоплѣскания. Изобилната живостъ, която отличава тази мелодрама, и оригиналността ѝ, възпроизвели поразително впечатлѣние, очаровали и най-приятно расположили публиката.

Книги и списания,

получени въ Дирекцията ни.

Прѣдизвание отъ послеродилитѣ разболѣвания. Изложение на основанията и правилата за приспособяване отъ акушеркитѣ на противогнилоствия методъ при раждането. Прѣвела отъ Русски Мария Н. Фичева, акушерка. София. Намира се за продажъ у централната книжарница на Т. Ф. Чипевъ въ г. София. Цѣна 30 ст.

Стопанска библиотека. Домашно стопанство или Домакниство. Ръководство съставено по исканията на программата за срѣд. дѣвически училища отъ Любидъ Толкина. № 1, Пловдивъ 1894 г. — Книга необходима за всѣка Домакиня.

Рѣчникъ за лѣкарскитѣ названия отъ Д-ръ М. Руссевъ, София, 1894 г. Цѣна 5 лева. Намира се за продажъ у издателя А. Зембровски, София.

Нашата литература по медицината е твърдѣ бѣдна, а издаването на тоя рѣчникъ изпълня единъ голѣмъ пробѣлъ; за туй и ний съ особена радостъ го посрѣщаме и го прѣпоръчваме всѣкому.

7) ПОДЛИСТНИКЪ

ЗЛАТНИЙ КАМШИКЪ

(РАСКАЗЪ).

(продължение).

— Казвамъ, госпожице, че ви благодарѣя за довѣрието ви къмъ мене, но не и за готовността, която показвате, за да ме принесете жертва за г. Диваллона. И безъ да ме е страхъ отъ смъртта, която, непрѣмѣнно съмъ увѣренъ, ще срѣщна, исповѣдамъ ви, че се страхувамъ отъ смѣха, на който, такожде съмъ увѣренъ, че бихъ се изложилъ.

— Но какво щѣхте да кажете, казаха Юлия, ако ви прѣдлагахъ да се изложимъ заедно и двамата на смѣха на свѣта, и на смъртта, и да ме придружите въ тоя подвигъ?

— Щѣхъ да кажа, че нѣкаква чувствителностъ ви вдѣхва несмисленни идеи. Разбира се, че мое благополучие щѣше да бѣде да ви придружа до края на свѣта, но въ този случай за моя длъжностъ считамъ, да ви отклонѣя за вашия интересъ, отъ тѣзи идеи и да извѣстѣя непрѣмѣнно леля ви, щото да може тя поне да ви отклони отъ свѣтитѣ на сърдцето ви, догдѣто ви се повърне разума.

Юлия погледна го на лице и на тѣзи думи отговорила съ голѣмъ и неочиданъ смѣхъ.

— А! казаха. Ето излѣгахъ ви! Вий събате, че говорѣхъ сериозно! Ще го раскажа на всѣкъдѣ,

че можихъ да излѣжа Графа Де-Лазернера.

— Не сте направили голѣмо иѣщо, госпожице. Азъ отъ много още врѣме напрѣдъ се рѣшихъ, че е опрѣдѣлено да ме излѣгвате всѣкога. Но исповѣдамъ, че уплаши ме тѣзи ваша шегъ.

— Да, шегъ, казаха Юлия; исповѣдамъ и азъ, че бѣше безврѣменна и не ви крижа, че много скѣрбѣя заради Диваллона: Идѣте си и каквото друго ще научите, извѣстѣте ми.

Лазернеръ, слѣдъ като дълбоко се поклони, замисли. А когато излизалъ, Юлия обърнала главата си къмъ него и му хвърлила единъ погледъ на неизяснително прѣзрѣние. Тогва душата ѝ, като събрала всичкитѣ си сили и се развила до най-висока степенъ, направила едно отъ онѣзи най-високи рѣшения, които въ една минута откриватъ цѣлия характеръ и измѣняватъ цѣлия животъ на чловѣка. Слѣдъ това тя, като влѣзла при болната, намѣрила ѣ въ добро състояние. Г. Диваллонъ ѣ погледвала много врѣме, като че не ѣ познавала. Послѣ тя взела главата ѝ съ двѣтѣ си ръцѣ и ѣ приближила къмъ устата си.

— Изгубихме го! шепнахъ.

Юлия ѣ цѣлунала, а същеврѣменно плакала и излѣзла вънъ безъ да продума дума.

Слѣдъ малко слугата влѣзълъ вътрѣ и подалъ на Г. Диваллонъ писмо, което съдържало слѣдущитѣ думи:

LE FOYER**DOMESTIQUE****JOURNAL pour la FAMILLE**

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires, de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chaque de ses années représente un cadeau d'étreintes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboîtement spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 fr. pour 6 mois

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel,
des livraisons specimen gratuites

MALADIES SECRÈTES

impotence, sont guéries avec sûreté. Traitement par lettre après l'envoi d'informations spéciales qui soient accompagnées de timbres-poste pour la réponse. Se diriger à l'adresse:

OFFICE SANITAS
57, Boulevard de Strasbourg
PARIS

«Куражъ! Има нѣкой си, който или ще избави вашия синъ, или ще умрѣ съ него заедно.»

Е. Истинска признателностъ.

На утрѣнния денъ Г. Сенъ Мартинъ намѣрилъ върху трапезата на стаията си слѣдующето писмо: «Любезний чичо! Тръгвамъ. Прѣди десетъ дни, никой да не го научи. Придружава ме дѣдо — Юсуфъ. Знайте довърне къмъ мене.»

Г. Сенъ Мартинъ и жената му останали като мъртви отъ това извѣстие, но понеже не знаели, гдѣ да ѣ търсѣтъ, изпълнили точно желанието на внучката си, като отговорили на сина, който питали за неѣ, че болѣдува и това лесно се вървало отъ всичкитѣ, които бѣха видѣли смутенето ѣ прѣзъ всичкитѣ послѣдни дни.

Слѣдъ като Французитѣ напуснали укрѣпеното мѣсто Вав ел Сара. Арапитѣ се укрѣпили на неѣ по-добрѣ, и Денра, или номадското плѣме на Фаратъ-Вентъ-Азизъ направило си тукъ станъ. Въ срѣдата на Денра лѣжалъ Рихардъ, когото, при всичко че той билъ свързанъ, пазилъ стражаръ.

Единъ денъ появила се въ Денра нѣкой си жена, която искали малко хлѣбъ и позволенето да прѣнощува тамъ. Стражаритѣ ѣ позволили това. Тѣзи непозната жена по външностъ приличала на Бохемнина. Носила дрѣхы бѣдни и вѣтки: повѣт-

EPILEPSIE.

crampes, Neuralgie, sont guéries complètement d'après une méthode unique, mille fois éprouvée.

Traitement par lettre après la remise d'un rapport circonstancié, contenant timbres-poste pour la réponse.

Se diriger à :

OFFICE SANITAS
57, Boulevard de Strasbourg
PARIS

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО,

награденъ съ златенъ медалъ въ I то Българско Земледѣлческо-Промисленно Изложение въ Пловдивъ.

Прѣпочитайте винаги сапуна, който къмъ едната страна носи бюста на Н. Ц. В. Фердинандъ I Български князь, а къмъ другата — надписа: сапунена фабрика, първо качество — Христо Ризо, Варна.

хѣли мѣжски чизми, даръ на милостиня безъ съмнѣние, горня дрѣха продухана и съдрана на повечето мѣста и върху всичкитѣ Арапски бурнузъ, който скривалъ главата и лицето ѣ, освѣтъ очитѣ. Тѣзи очи имали рѣдка живостъ; но споредъ изгорѣното ѣ отъ слънцето лице и тоягата, която държала въ чернитѣ си ръцѣ, тя се показвала стара (баба).

Като се приближила тѣзи жена къмъ мѣстото на женитѣ, изпъла нѣколко арапски пѣсни и заедно удрѣла съ ръка едно Дайре или тѣпанче, което висѣло на бедрото ѣ. Слѣдъ като свършила, захванала да събира милостиня отъ присѣтствующитѣ съ единъ малъкъ дискъ. Женитѣ ѣ попитали ако знае да прѣдсказва (да врачува).

— Това ми е занаятътъ, отговорила Бохемнината. Може сега да имъ четиридесетъ години, отъ кога съмъ прѣдсказала на едно момче, че ще стане Султанъ на Арапитѣ. Това момче се викало Авделъ-Кадрѣ.

— Аллахъ, аллахъ! извикали всичкитѣ и всѣкой показалъ дланѣта си на врачката, която испитала линиитѣ на едната слѣдъ другата, като сѣмешврѣменно изговаряла нѣкои неразбрани думи.

— Слѣдъ малко ще имашъ синъ, който ще живѣе много години и ще стане Паша на тѣзи урии. казала на жена, която обаче чакала рождението на синъ.
(Слѣдва.)